

druhá reakce, která jakousi vnitřní nutností plyne z té první: „Tehdy zazpíval Mojžíš se syny Izraele tuto píseň Hospodinu...“ Ve Velikonoční vigílii zpíváme my křesťané každý rok po třetím čtení tuto píseň jako naši píseň, protože také my jsme mocí Boží vyvázli z vod a byli osvobozeni k pravému životu.

Příběh o Mojžíšově písni po osvobození Izraele z Egypta a po vyjití z Rudého moře má překvapující paralelu v knize Zjevení sv. Jana. Před příchodem posledních sedmi ran, které dopadnou na zemi, zjeví se vizionáři něco „jako průzračné moře smíšené s ohněm. U toho průzračného moře stáli ti, kdo zvítězili v boji se šelmou, s jejím obrazem a s číslem vyjadřujícím její jméno. Měli citery ke chvále Boží a zpívali píseň Mojžíše, Božího služebníka a píseň Beránkovu“ (Zj 15,2). Tímto obrazem je popsána situace učedníků Ježíše Krista všech dob, situace církve v dějinách tohoto světa. Lidsky vzato, je tato situace sama v sobě protikladná. Z jedné strany se společenství nachází ve stavu exodu, uprostřed Rudého moře. Moře, ve kterém se paradoxně mísí led a oheň. Ale copak církev nemá stále jakoby kráčet po moři skrze oheň a chlad? Lidsky řečeno, měla by se utopit. Zatímco však stále putuje uprostřed tohoto Rudého moře, zpívá. Pěje chvalozpěv spravedlivých: Mojžíšovu a Beránkovu píseň, v níž se shodují Stará a Nová Smlouva. Místo aby se topila, církev zpívá píseň díkyvzdání spasených. Stojí na dějinných vodách smrti, a přesto je již vzkříšena. Zpívá a chytá se za ruku Pána, který ji drží nad vodami. A ona ví, že je tím mimo dosah přitažlivosti smrti a zla – síly, před níž by jinak nebylo úniku. Je pozvedána a přitahována novou přitažlivostí Boha, pravdy a lásky. Nyní se ještě nachází mezi dvěma gravitacními poli. Avšak od chvíle, kdy Kristus vstal z mrtvých, je gravitace lásky silnější než gravitace nenávisti. Copak není tato situace skutečnou situací církve všech dob? Vždycky je tu dojem, jakoby se měla utopit, a vždycky je už zachráněna. Svátý Pavel ilustroval tuto situaci slovy: „Jsme jako zmírající, a hle, žijeme“ (2 Kor 6,9). Spásná ruka Páně nás nese a můžeme tak už nyní zpívat píseň spasených, novou píseň vzkříšených: alleluja! Amen.

Benedikt XVI. – Velikonoční vigílie 2009

Ó noci, která jsi jasnější než den!

Ó noci, která jsi světlejší než slunce!

Ó noci, která jsi bělejší než sníh,

která záříš víc než naše pochodně

a jsi lahodnější než ráj!

Ó noci, která neznáš temnotu,

vzdaluješ od nás spánek

a dáváš nám bdít spolu s anděly.

Ó noci, postrachu démonů,

Veliká noci, kterou jsme celý rok očekávali!

Svatební noci církve,

která dáváš život novým pokřtěným

a zneškodňuješ zaskočeného démona.

Ó noci, ve které věčný Dědic uvádí

své spoludědice do věčnosti.

Asterios Amasejský

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington – Evangelium podle Marka – Sacra pagina;

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Marka

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

Boží hod velikonoční – vigílie – cyklus B

8. dubna 2012

¹Když bylo po sobotě, Marie Magdalská, Jakubova matka Marie a Salome nakoupily vonné oleje, aby šly Ježíše pomazat. ²Záhy zrána první den v týdnu přišly k hrobu, když právě vycházelo slunce. ³Ríkaly si mezi sebou: „Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobky?“ ⁴Když se podívaly, spatřily, že kámen je odvalen. Byl totiž velmi veliký. ⁵Vešly do hrobky a uviděly tam na pravé straně sedět mladého muže oděného bílým rouchem – a polekaly se. ⁶On však jim řekl: „Nelekejte se! Hledáte Ježíše Nazaretského, ukřížovaného? Byl vzkříšen, není tady. Zde je to místo, kam ho položili. ⁷Ale jděte a povězte jeho učedníkům, i Petrovi: „Jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte, jak vám řekl.“

Mk 16,1-7

Úvod k meditaci

Kristův učedník je pozván, aby překonal strach, útěk a mlčení (viz ženy u hrobu ... *daly se na útěk, protože na ně padl strach a úžas. A nikomu nic neřekly, protože se bály* – Mk 16,8) a mohl zakoušet moc Slova, které mění strach ve víru, útěk v následování a mlčení v hlásání. Skrze setkání s Kristem dochází k proměně.

Výklad biblického textu

Kontext: Markovo evangelium je určeno pro katechumeny, chce přivést člověka mocí Slova k víře. V evangeliu se setkáváme s Pánem živým a činným mezi námi, když mu svěříme svůj život ve křtu a po uvedení do večeraďla s ním stolujeme.

Marek nevypráví v dalších verších evangelia o zjeveních vzkříšeného Krista, ale namísto ukončení evangelia vrací děj zpět do Galileje, na místo, kde evangelní vyprávění začíná. Jakoby vybízí k opakovanému čtení evangelia a setkání s Kristem.

K tématu

Gravitace lásky je silnější než gravitace nenávisti

Drazí bratři a sestry! Svátý Marek nám ve svém evangeliu předkládá, jak učedníci, sestupující z hory Proměnění, diskutovali mezi sebou o tom, co to znamená „vstát z mrtvých“ (srov. Mk 9,10). Těsně před tím jim Pán předpověděl svoje ukřížování a vzkříšení po třech dnech. Petr proti předpovědi smrti protestoval. A nyní zas uvažovali o tom, co by mohlo znamenat slovo „vstát z mrtvých“. Neděje se totéž také mezi námi? Vánoce, narození božského Dítěte je nám jakoby bezprostředně srozumitelné. Můžeme toto Dítě milovat, můžeme si představit Betlémskou noc, Mariinu radost, radost svatého Josefa a pastýřů a jásání andělů. Ale vzkříšení? Co je to? Vymyká se z oblasti našich zkušeností a jeho poselství tak zůstává často do určité míry nepochopeno, patří minulosti. Církev se snaží nás uvést do svého vlastního porozumění a převádí tuto tajemnou událost do jazyka symbolů, v nichž můžeme tuto převratnou událost alespoň trochu nahlédnout. Velikonoční vigílie nám podává význam tohoto dne za pomoci tří hlavních symbolů: světla, vody a nové písně alleluja.

**T ý d e n
s B o ž í m
s l o v e m**

Čtení:

Gn 1,1-2,2

Gn 22,1-18

Ex 14,15-15,1

Iz 54,5-14

Iz 55,1-11

Bar 3,9-15

.32-4,4

Ez 36,16-17a

.18-28

Řím 6,3-11

Evangelium:

Mk 16,1-7

Srovnání:

Mt 28,1-8

Lk 24,1-12

Jan 20,1-10

Sk 1,10

Mk 14,28

Nejprve je to světlo. Boží stvoření, o kterém jsme slyšeli v prvním čtení, začíná slovy: „Bud' světlo!“ (Gn 1,3). Kde je světlo, tam se rodí život, chaos se může měnit v kosmos. V biblickém poselství je světlo tím nejbezprostřednějším obrazem Boha: On je cele Jase, Životem, Pravdou a Světlem. Církev čte vyprávění o stvoření na Velikonoční vigílii jako prorocství. Vzkříšení majestátně potvrzuje to, co tento text popisuje jako počátek všech věcí. Bůh opět říká: „Bud' světlo!“ Zmrtvýchvstání Ježíše je erupcí světla. Je překonána smrt, hrob je otevřen. Zmrtvýchvstalý sám je Světlem, Světlem světa. Vzkříšením vstupuje do noci dějin Boží den. Vzkříšením se do světa a dějin šíří světlo Boží. Rozednívá se. Pouze toto Světlo – Ježíš Kristus – je pravé světlo, více než fyzický fenomén světla. On je čiré Světlo: sám Bůh, jenž dává zrod novému stvoření uprostřed toho starého, proměňuje chaos v kosmos.

Snažme se to pochopit ještě lépe. Proč je Kristus Světlem? Ve Starém zákoně byla Tóra považována za světlo přicházející od Boha pro svět a pro lidi. Odděluje v tvorstvu světlo od temnot, tj. dobro od zla. Ukazuje člověku správnou cestu opravdového života. Ukazuje mu dobro, ukazuje mu pravdu a vede ho k lásce, jež je jejím nehlubším obsahem. Tóra je „svítlnou“ kroků a „světlem“ na cestě (srov. Žl 119, 105). Křesťané pak věděli, že v Kristu je přítomna Tóra, Slovo Boží je v NĚM přítomno jako Osoba. Slovo Boží je pravým Světlem, které člověk potřebuje. Toto Slovo je přítomno v NĚM, v Synu. Žalm 19 přirovnává Tóru ke slunci, které vychází a zviditelňuje slávu Boží v celém světě. Křesťané to pochopili. Ano, ve vzkříšení se Syn Boží zjevil jako Světlo nad světem. Kristus je velkým Světlem, od něhož pochází každý život. On nám umožňuje rozpoznat slávu Boží od jednoho konce země na druhý. On nám ukazuje cestu. On je Božím dnem, který nyní začíná a šíří se po celé zemi. Žijeme-li spolu s Ním a pro Něho, můžeme žít ve světě.

Církev poukazuje při Velikonoční vigílii na tajemství Kristova světla ve znamení paškálu, jehož plamen je světlem a zároveň teplem. Symbolismus světla se pojí k ohni: záře a teplo, jas a proměňující energie, obsažená v ohni, pravda a láska jdou spolu. Velikonoční svíce hoří a tím se stravuje: kříž a vzkříšení jsou neoddělitelné. Z kříže, ze Synova sebedarování se rodí světlo a do světa vstupuje pravá záře. Od paškálu si všichni zapalujeme svoje svíce, zejména křtěnci, kterým v této svátosti Kristovo světlo sestoupí až do hloubi srdce. Antická církev označila křest řeckým výrazem fotismos, tedy svátost osvěcení, udělení světla, a neoddělitelně je spojila s Kristovým vzkříšením. Ve křtu říká Bůh tomu, kdo je křtěn: „Bud' světlo!“ Pokřtěný je uveden do světla Kristova. Kristus odděluje světlo od temnot. V NĚM rozpoznáváme, co je pravé a co je falešné, co je světlo a co je temnota. S Ním v nás povstává světlo pravdy a začínáme chápat. Když Kristus uviděl lidi, kteří se shromáždili, aby Mu naslouchali a dostalo se jim od Něho nějaké orientace, bylo Mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře (srov. Mk 6,34). Uprostřed protichůdných proudů své doby nevěděli, kam se obrátit. Jak velký soucit musí Kristus pociťovat také s dnešní dobou v souvislosti s velkými proslovy, za nimiž se ve skutečnosti skrývá velká dezorientace? Kam máme jít? Jaké jsou hodnoty, jimiž se můžeme řídit? Hodnoty, v nichž bychom mohli vychovat mládež, aniž bychom jí snad předkládali neúnosné normy anebo od ní vyžadovali věci, které jim možná nemají být ukládány? On je Světlo. Křestní svíce je symbolem osvěcení, které je nám darováno ve křtu. Také svatý Pavel k nám v tuto chvíli promlouvá velmi bezprostředně. V listě Filipánům říká, že uprostřed zvráceného a špatného pokolení by křesťané měli zářit jako hvězdy ve vesmíru (srov. Flp 2,15). Prosme Pána, aby světélko svíčky, kterou v nás zažehnul, aby jemné světlo jeho slova a jeho lásky v nás uprostřed zmatků této doby nevyhaslo, ale sílilo a jasnělo. Abychom spolu s Ním byli lidmi dne, hvězdami naší doby.

Druhý symbol Velikonoční vigílie, noci křtu, je voda. Vyskytuje se v Písmu svatém, a tudíž i ve vnitřní struktuře svátosti křtu, ale ve dvou opačných významech. Jednak je tu moře, jež se jeví jako nepřátelská moc, která se staví proti životu na zemi, jako trvalá hrozba, které však Bůh položil meze. Proto je v knize Zjevení řečeno, že v novém Božím světě už nebude moře (srov. Zj 21,1). Je to prvek smrti. A tak se stává symbolickým znázorněním Ježíšovy smrti na kříži: Kristus sestoupil do moře, do vod smrti jako Izrael do Rudého moře. Vstal z mrtvých, dává nám život.

To znamená, že křest není pouhým obmytím, ale novým zrozením: s Kristem jakoby sestoupíme do moře smrti, abychom vystoupili jako nové stvoření.

Druhý způsob, jímž se setkáváme s vodou, je čerstvý pramen, který dává život nebo také velká řeka, z níž pochází život. Podle prvotního ustanovení církve měl být křest udělován čerstvou pramenitou vodou. Bez vody není života. Je zářející, jakou důležitost mají v Písmu svatém studny. Jsou to místa, odkud vychází život. U Jakubovy studny Kristus zvěstuje Samaritance novou studnu, vodu pravého života. Ukazuje se jí jako nový, definitivní Jakub, který otevírá lidstvu studnu, po níž touží: vodu, která dává život, jenž se nikdy nevyčerpá (srov. Jan 4,5-15). Svatý Jan nám vypráví, jak voják kopím probodl Ježíšův bok, z něhož vytryskla krev a voda (srov. Jan 19,34). Antická církev v tom uviděla symbol křtu a eucharistie, vycházející z probodnutého Ježíšova srdce. Ve smrti se Ježíš sám stal pramenem. Prorok Ezechiel v jedné vizi spatřil nový Chrám, z něhož vycházel pramen, který se stal velkou řekou, dávající život (srov. Ez 47,1-12). V zemi, která vždycky trpěla suchem a nedostatkem vody, to byla mohutná vize naděje. Křesťanství ve svých počátcích pochopilo, že v Kristu se tato vize uskutečnila. On je pravý, živý Chrám Boží. A On je pramenem živé vody. Z Něho tryská velká řeka, která ve křtu plodí a obnovuje svět; velká řeka živé vody, jeho evangelium, které činí zemi plodnou. V promluvě během svátku stánků však Ježíš prorokoval ještě něco většího: „Kdo ve mně věří... poteče z jeho nitra proudy vod“ (Jan 7,38). Ve křtu z nás Pán činí nejenom lidi světla, ale také prameny, z nichž prýští živá voda. My všichni známe takové lidi, kteří nás určitým způsobem osvěžili a obnovili; lidi, kteří jsou zdrojem svěží pramenité vody. Nemusíme myslet nutně na velikány jako Augustin, František z Assisi, Terezie z Avily, Matka Tereza z Kalkaty atd., osoby, skrze něž opravdu do dějin plynuly proudy živé vody. Díky Bohu, takové lidi nacházíme trvale i v naší každodennosti: lidi, kteří jsou pramenem. Zajisté známe i opačné případy: osoby, které vytvářejí ovzduší jako louže stojaté či dokonce otrávené vody. Prosme Pána, který nám daroval milost křtu, abychom mohli být vždycky zdrojem čiré, svěží vody, prýšticí z pramene jeho pravdy a jeho lásky!

Třetí velký symbol Velikonoční vigílie je povahy zcela zvláštní; týká se samotného člověka. Je to zpěv nové písně „alleluja“. Když člověk zakusí velkou radost, nemůže si ji nechat pro sebe. Musí ji vyjádřit a předat. Co se však stane, když se člověka dotkne světlo vzkříšení a přijde do styku se samotným Životem, s Pravdou a Láskou? O tom nemůže prostě jen mluvit. Mluvení už nestačí. Musí zpívat. První zmínku o zpěvu v Bibli nacházíme těsně po přejití Rudým mořem, když se Izrael vymanil z otroctví. Vystoupil z hrozivých hlubin moře. Je jako znovuzrozený. Žije a je svobodný. Bible popisuje reakci lidu na tuto velkou událost osvobození větou: „Lid věřil Hospodinu i jeho služebníku Mojžíšovi“ (srov. Ex 14,31). Na to navazuje

Další texty v týdnu

Po: Sk 2,14.22b-33; Mt 28,8-15

Út: Sk 2,36-41; Jan 20,11-18

St: Sk 3,1-10; Lk 24, 13-35

Čt: Sk 3,11-26; Lk 24,35-48

Pá: Sk 4,1-12; Jan 21,1-14

So: Sk 4,13-21; Mk 16,9-15